

IZHAJA VSAK DAN

Ima ed nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 10. (Izv.) Gospodska zbornica se je sestala danes popoldne ob 3 k zadnji predprijemni seji, da odobri one zakonske predloge, ki jih je poslanska zbornica že sprejela. Posebnega pomena pa je bila današnja seja, ker se je v njej izvršilo prvo branje petih zakonov, ki tvorijo skupaj reformo avstrijskega kazenskega zakona in kazensko-pravnega postopanja.

Justični minister je v svojem govoru naglašal veliko važnost te reforme ter poudarjal, da je najskrajnejši čas, da se že zdavnaj zastarele določbe materialnega kazenskega prava, ki so v Avstriji v veljavi že nad 100 let, preuredi primerno modernim zahtevam, da bodo odgovarjale modernim socialnim in kulturnim razmeram. Reforma pa je mogoča le tedaj, če se podere staro in zgradi popolnoma novo poslopje. Najvažnejši zakon med vsemi je osnutek novega kazenskega zakonika za Avstrijo.

Malorusko-poljski spor.

LVOV 10. (Izv.) Maloruski poslanci pričbujejo danes komunike, v katerem poudarjajo, da smatrajo ustanovitev poljske montanistične akademije v Krakovem za nacionalno-politično zadevo, ki zadeva interese obeh galicijskih narodnosti in se potemtakim ne more rešiti brez soglasja maloruskih poslancev.

Maloruski poslanci izjavljajo, da bodo z vsemi sredstvi delovali proti ustanovitvi akademije, dokler ne koncedirajo Poljaki maloruskega vseučilišča. Svoje stališče so pojasnili Malorusi tudi ministrskemu predsedniku grofu Stürgku in naučnemu ministru dr. Hussareku.

Vojni minister Auffenberg — blamiran.

DUNAJ 10. (Izv.) Korespondenčni biro je priobčil sledeči oficijozni demeti izvajanj vojnega ministra Auffenberga o avstrijski artiljeriji:

„Razprave v zadnji skupni ministrski konferenci so dale povod najrazličnejšim, čisto pustolovskim in napacnim komentarjem. K temu pripadajo zlasti izvajanja, ki kažejo našo poljsko artiljerijo za anjvredno. Temu nasproti bedi konstatirano, da naša poljske artiljerija i po kvaliteti i po tehnični izvršbi odgovarja časovnim zahtevam. Kar posebno zadeva cevni material, bodi konstatirano, da je popolnoma brez prigovora in specielno za poljsko uporabo izvrstno uporaben.“

Kurz akcij Skodove tovarne topov in takozvane Poldihütte je z ozirom na poraz vojnega ministra Auffenberga padel za 13, oziroma 20 K.

Nadzornik vojne mornarice.

DUNAJ 10. Kakor je zvedela „Milit. Kor.“ je bil za nadzornika vojne mornarice imenovan podadmiral Anton Haus.

Potovanje cesarja Viljema na sever.

SWINEMUEDE 10. — Cesar Viljem je danes na jahti „Hohenzollern“ odpotoval na sever. Jahto spremljata križar „Breslau“ in parnik „Sleipner“.

PODLISTEK.

Spomini na praške slavnosti.

(Nadaljevanje.)

Po Pragi.

Vaclavski trg bi se dal primerjati nekoliko z našo tržiško ulico Carducci, seveda brez stare škafle — vojašnice in vseh onih vse kaj drugega, kakor pa velikomestnih hiš, ki jih je dovolj po naši Carducci-jevi ulici. Je pa Vaclavski trg nekoliko daljši in tudi nekoliko širši kakor pa Carducci-jeva ulica, ob obeh straneh same palače, nekatere v modernem, secesionističnem slogu, na jugovzhodni strani — Vaclavski trg je po svoji dolžini namerjen od severozapada proti jugovzhodu — ki je napram Kraljevskim Vinogradom nekoliko napeta, pa zapira trg veličastna palača češkega narodnega muzeja, ki si ga je ogledalo tudi veliko število naših rojakov. Pred njim stoji še nedodelani spomenik sv. Vavilava. Na rampi pred muzejem so bila v nedeljo, za časa sprejema, zelo zaželjena mesta, in Slovenci so dobili precej vstopnic zanja.

V Vodičkovi ulici, ki vodi z Vaclavnega trga, če gledamo od muzeja po trgu doli, na levo, je bila nameščena zletna pisarna, kjer so udeležniki zleta dobivali vsestranska pojasnila.

Na gornjem koncu Vaclavskega trga

Proti novemu srbskemu ministrskemu predsedniku.

BELGRAD 10. (Izv.) Staroradikalci, ki tvorijo vladno večino, so sklicali za danes zvečer sejo, v kateri bodo nekateri nezadovoljneži stali predlog, da naj se pozove ministrski predsednik Tripković, da poda demisijo. Med staroradikalci vlada namreč veliko nezadovoljstvo, da je kralj imenoval Tripkovića ministrskim predsednikom, ne da bi bil prej stopil v dogovor z voditelji stranke.

V stranki sami pa se pojavljajo tudi glasovi, da odstopi Tripković sam, ker je vsled svojega slabega zdravja nezmožen, da bi vodil državno krmilo v tako nevarnih političnih časih, kakršni so dandanes. Vršila se bo debata tudi o Tripkovićevem nasledniku.

Razdor v italijanski socialni demokraciji.

RIM 10. (Izv.) Na kongresu socialno-demokratske stranke v Reggio d' Emilia je bila sprejeta resolucija proti italijanski vojni akciji v Tripolitani. Na predlog 84 letnega socialnega demokrata Lazzarija je bila sprejeta resolucija, ki pozdravlja ne le rdeče italijanske vojake, temveč prav tako tudi rdeče tripolitanske Arabce in Turke kot brate.

Za socialno-demokratsko stranko samo vevažen predlog, ki je bil tudi sprejet, je bil ta, da se izključijo iz stranke dosedanj strankni voditelji Bissolati, Cabrin, Bonomi in Podrecca, češ, da so se izkazali nevredni, da bi še nadalje pripadali socialno-demokratski stranki.

Povod tej izključitvi je dejstvo, da so emenjeni voditelji čestitali kralju Emanuelu po znanem atentatu in da odobrujejo vojno akcijo v Tripolitani.

Ta sklep pomeni definitivni razpad italijanske socialno-demokratske stranke v dve sovražni struji.

Državni kancelar Bethmann-Hollweg v Petrogradu.

PETROGRAD 10. — Državni kancelar Bethmann-Hollweg je po zajutru v nemškem poslanstvu obiskal Peterhof. Zvečer je ministrski predsednik Kokovcev priredil na čast državnemu kancelarju večerjo, na katero so bili povabljeni člani nemškega poslanstva in ministri.

Baron Schwegel odločil kranjski mandat.

LJUBLJANA 10. (Izv.) Oficijelni voditelj kranjskih Nemcev, ekselencia baron Josip Schwegel (Zvegeli), je odločil kranjski deželnozbornski mandat z ozirom na svojo visoko starost.

Češki poslanci odlože mandate?

PRAGA 10. (Izv.) Narodnosocialni poslanec Šviha pozivlja v današnjem „Češkem Slovu“ mladočeške poslance, naj odlože svoje mandate, nakar jih odlože tudi poslanci narodne socialne stranke. S tem naj se da prilika volilec, da izreče svoje sodbo o politiki mladočeških in narodnih socialnih poslancev.

Preosnovanje ogrske vladne stranke.

BUDIMPEŠTA 10. (Izv.) V političnih krogih se je pojavila vest, da se namerava

voditi na levo Ferdinandova cesta, na desno pa oni, po proslulih burševskih provokacijah vsemu svetu znani Prikopy, po naše morda „Prekop“, ali kakor je pisal neki slovenski list, „Graben“. Ferdinandova je poleg Mikuláške, ki je zrastle na mestu starodavnih podrtij, skoraj najlepša praška ulica. Prikopy kažejo po par samostemskih napisih — drugje v Pragi je vse le češko, ali kvečkemu dvojezično — da je vsaj ena stran kvečkema domena, to se pravi dosedanj tistih mlečnozobih nemških fantalinov, ki so v svoji otročjebedasti nadutosti skušali motiti veščastnost slavnosti. Naš list se je že dovolj bavil z omenimi dogodki, da se nam gotovo ni treba zopet vračati k njim; rečemo pa le eno: res, prav pristne slovanke potrepijivosti je bilo treba, da ti najeti izzičali niso zaslužili, kar jim je šlo. V Trstu, bogme, bi svojih neslanosti gotovo ne bili prodali tako poceni!

V vsakem času je bilo prav gotovo najti večje število Slovencev pred „prašno brano“ (smodnišnico), visokim, v gotem slogu sezidanim stolpom proti koncu 15. stoletja, in pa „obecnim domom“, ali kakor so to krasno zgradbo prej imenovali — mestnim reprezentacijskim domom. Pravijo, da je zgradba stala nad sedem milijonov; je pa tudi vsepovsod sam mramor. Smetanova dvorana, v kateri se je vršil v soboto zvečer slavnostni banket slovenskega časnika, dopoldne pa koncert, pri katerem je nastopil tudi med Slovenci kot najboljši pevski zbor znani zbor moravskih učiteljev.

„narodna delovna stranka“ (munkaška, t. j. vladna) različi, oziroma se preustroji v novo stranko z novim programom, ki bi imel kot glavno točko uvedbo novega volilnega sistema na Ogrskem.

Afera Tisza—Kovacs.

BUDIMPEŠTA 10. (Ogr. biro) Predsednik poslanske zbornice grof Stefan Tisza je izjavil, da vsebujejo podrobnosti, ki so jih priobčili listi o njegovem zaslišanju pri preiskovalnem sodniku v stvari posl. Kovacs, tendenciozne neresnice.

Napad na češke trgovine.

DUNAJ 10. (Izv.) Po snočnem vsenemškem shodu v Wimbergerjevi dvorani na Dunaju, kjer se je edino le hujškalo proti Čehom zaradi znanih dogodkov za časa vsesokolskega zleta v Pragi, so nemški demonstranti napadli več čeških trgovin in jih demolirali. Policiji se je s težavo posrečilo napraviti mir in red.

Grofica Olga Tolsta.

PLZENJ 10. (Izv.) Grofica Olga Tolsta, nečakinja grofa Leva Tolstega je prispela danes semkaj ter ostane tu nekaj dni. Iz Plznja odpotuje na Dunaj.

Konkurenca vojaških aeroplanov.

DUNAJ 10. (Izv.) V mesecu avgustu se bo vršila v Salisburyju na Angleškem konkurenca vojaških aeroplanov, katerega se udeležijo tudi Avstrijec, Korošec inženir Sablatnig.

Ljubljancan pred dunajsko poroto.

DUNAJ 10. (Izv.) — Danes je bil pred dunajsko poroto končan proces proti Ljubljancu Ervinu Tavčarju, ki je ustrelil svojo ljubinko. Tavčar je bil umora oproščen in je bil obsojen edino le zaradi prestopka orožnega patenta na 10 K globe.

Novi železniški razgledni vozovi.

SOLNOGRAD 10. (Izv.) Kakor se poroča, se uvedejo novi razgledni vozovi na avstrijskih železnicah dne 18. avgusta. En tak voz bo vozil tudi na progi Solnograd-Trst.

Francoska zbornica.

PARIZ 10. Zbornica je danes predpoldne sprejela zakonski načrt o novih davkih.

Ustoličenje novega mostarskega škofa.

SARAJEVO 10. Prihodnji nedeljo, dne 14. t. m. bo slovesno umesčen v Mostaru tamošnji novi škof o. Alojzij Mišić.

Novačenje na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 10. Naredbeni vojaški list javlja, da se bo vršilo novačenje od 12. avgusta do 5. oktobra.

Pretep med profesorji in dijaki.

PADUA 10. (Izv.) Včeraj je nastal na tukajšnjem vseučilišču pri medicinskih rigorozih pretep med profesorji in dijaki. Pretep je povzročil neki profesor, ki je dijaka, ki je slabo odgovarjal, udaril s palico po glavi.

Za 120 000 ponarejenih menic.

LVOV 10. (Izv.) Odvetniški koncilijent Kravczuk je ponaredil menic za 120.000 K. Ko ga je policija hotela aretirati, je potegnil iz žepa majhno stekleničko in izpil tekočino,

„Staromestska radnice“ — staromestna mestna hiša na Staromestnem trgu kaže na zunaj, da je bila zgrajena še v srednjem veku, kar še prav posebno potrja visoki stolp. Posebna privlačnost za vse Nepražane je bila tu ona znamenita starodavna ura, „ki kaže vse“, kakor je pripomnil neki Tržačan, „samo da človek ne ve, kaj.“ Največja množica gledalcev je bila zbrana seveda opoldne, ko se prikaže za dvanajstimi apostoli nazadnje, da se prikaže za dvanajstimi apostoli, ob vsaki uri, dovolj, samo da so videli apostole in slišali zakukurikati petelina.

Ob mestni hiši je bila postavljena tribuna za mestni občinski svet in slavnostne goste ob priliki pozdrava Sokolstva po županu kraljskega glavnega mesta, dr. Grošu.

Komaj in komaj se je tedaj zместilo na sicer prostornem trgu vse Sokolstvo, ki je pridiviliralo mimo župana, in to gotovo ponosnejše, samozavestnejše in strumnejše, kakor pa vsaka vojaška četa. Prav posebno pozornost se vzbujali tu vrli srbski Sokoli s kraljevo srbsko godbo — seveda v sokolskem kroju — na čelu. Naravnost nepozabno divjen je bil pogled ko teh tisoče broječnih sokolskih četah, iz katerih so se dvigale zopet tisočere napisne tablice v zelenih lipovih vencih. Tedaj pa, ko je zaoril pozdravni „na zdar“, tedaj pa je, kakor na povelje, poskočil v vis ta zeleni gozd, in prepričani smo, da ga ni bilo med navzočimi človeka, ki bi mu ne bilo zalgallo srce ob tem krasnem pogledu.

ki se je nahajala v njej. Policija je mislila, da se je zastrupil, in ga je dala prepeljati v bolnišnico. Izkazalo se je, da je bila v steklenički popolnoma nenevarna tekočina, ki jo je izpil le zato, da bi preslepil policijo in ušel.

Italija se pomiri z Argentino.

RIM 10. Zatrjuje se, da je Argentina pripravna vsprejeti zdravstvene odredbe, kakor jih želi Italija. Tako se zopet povrnejo dobri odnosi med Italijo in Argentino.

Mobilizacija na Portugalskem.

LISABONA 10. (Izv.) Portugalska vlada je sklenila pozvati pod orožje vse rezerviste letnika 1911, da tako čim najuspešneje potlačijo rojalistično gibanje.

Žrtve vročine v Združenih državah.

NEW-YORK 9. Vročina traja dalje in je zahtevala v mnogih vztočnih mestih Združenih držav nadaljnjih žrtve. V New-Yorku je danes umrlo za solnčarico pet oseb.

NEW-YORK 10. Vztočni in osrednji kraji Združenih držav trpijo še vedno pod neznošno vročino. Tukaj je umrlo danes vsled prevelike vročine 11 oseb, v Filadelfiji 6 in v Čikagu 9. Istotako je iz tega vzroka zabeležiti več slučajev samomora.

Nevihita.

FREIBURG (Nemčija) 10. V okrožju Schwarzwalda je divjala silna nevihta s točo, ki je napravila ogromno škodo. Škodo cenijo na četr milijona mark.

Parnik se potopil.

HAMBURG 10. — Parnik „Cordoba“ „Hamburg-južno-ameriške družbe“ je v pristanišču Buenos Aires trčil skupaj z nekim drugim parnikom in se potopil. Moštvo se zamoglo rešiti. Parnik in tovor skušajo dvigniti.

Prevrat v Turčiji.

DUNAJ 10. (Izv.) Iz Carigrada poročajo danes zvečer, da so podali ministri Talabit, Džavid in Izmail Haki-paša svojo demisijo. Ta demisija pomenja popoln lom mladoturškega režima in državni prevrat v Turčiji.

Iz mladoturškega tabora.

CARIGRAD 10. V senatu je bil uložen inicijativen predlog, po katerem se ne bi smeli državni uradniki in duhovniki pečati s politiko. Ta predlog je naletel v mladoturških listih na močan odpor. Odbor je baje predlog oficijelno odklonil. To vprašanje se baje naknadno predložil mladoturškemu kongresu, ki se vrši vsako leto.

Muley Hafid se odpove.

LONDON 10. — Glasom došlih vesti iz Tangerja, vlada splošno mnenje, da se sultan Muley Hafid čimprej odpove prestolu in da bo proglašen sultanom nj-gov brat Muley Jusus.

Vojni minister Mahmud paša odstopil.

CARIGRAD 10. Vojni minister Mahmud Šefket paša je odstopil. Minister vojne mornarice je prejel nalog, da vodi vojno ministrstvo. Mahmud Šefket paša je imenovan za senatorja.

Ustaja v Albaniji.

SOLUN 10. Iz Monastirja so odšli 4 bataljoni v Strugo.

Slovensko časnikarstvo je pozdravilo mestni župan dr. Groš prvi dan časnikarskega kongresa, to je v petek, dne 28. junija, v mestni zborovalnici.

Krasna je to dvorana, obnovljena že pod sedanjim županom dr. Grošem. Obe stranski steni krasita velikanski sliki slavne češkega umetnika Brožíka: na desni Jan Hus pred cerkvenim koncilom v Kostnici, na levi pa Jurij Podebradski, ko so ga prišli velikaši naroda prositi, da prevzame krono kraljestva češkega. Nekaj čudnega je, da so za mestne svetovalce pripravljeni le navadni stoli brez pultov. Galerija je majhna; prostora je na njej gotovo komaj za 100 ljudi, ali pa še manj.

O „častnem kozarcu“ vina, s katerim je počastilo mesto Praga v petek opoldne slovensko časnikarstvo in nedeljo po sprejemu zastopnike Sokolstva v mestni, pač ni treba pripominjati posebej, da je bil vreden gostiteljice kraljevske Prage.

V staromestni hiši je bila nameščena tudi sokolska razstava, ki si jo je gotovo z zanimanjem ogledal vsak Sokol in vsak prijatelj Sokolstva. In bili so tudi razstavni prostori vsak čas polni gledalcev. Bilo je pa tudi videti tu vse, kar je v zvezi s Sokolstvom, a gotovo najzanimivejši so bili tabelarično, nazorno sestavljeni statistični podatki vsega Sokolstva. In tudi ni manjkali poljski Sokol. Natančnejše poročati o razstavi nam ni mogoče, ker nam ne dovoljuje prostor, pričakujemo pa, da izpregovore o njej obširnejše naša sok. glasila.

CARIGRAD 10. Porta je že oficijelno poročala, da so turške čete prodrle do Troje. To se je pa zgodilo po hudih bojih z albanskimi uporniki, v katerih so turške čete izgubile mnogo mož.

Italijansko-turška vojna

Italijani odpošljejo v Arhipelj podvodne čolne.

CARIGRAD 10. „Jeune Turc“ hoče vedeti, da so Italijani sklenili odposlati v Arhipelj dvanajst podvodnih čolnov, da presenetijo turško floto.

Italijanski dementi.

RIM 10. (Ag. Stefani) „Neue Fr. Presse“ je priobčila v svoji predpoldanski številki z dne 9. t. m. sledeče poročilo: Turki vrhni poveljnik v Tripolisu je brzojavil vojnemu ministru v Carigradu: Glasom vesti došlo od poveljnika v Homsu so baje italijanski častniki in vojniki dne 12. junija na okruten način poklali na bojišču pri L-bdi štirideset turških ranjencev, mesto da bi jih po predpisih mednarodnega prava pobrali in jih dali v zdravniško oskrbo. — To poročilo je absolutno neresnično.

Italijansko poročilo o bitki pri Misurati.

MESRETA 9. Ob 10:30 zv. (Oficijelno) Sodeč po raznih znakih, najdenih na bojišču in po izjavah raznih očividcev, so bile zelo velike izgube sovražnika, ki je bil močan 5000 mož. Sovražnik je bežal na različne strani. Nekaterim beguncem se je posrečilo dospeti v Gheram južno od Seldena. Sovražnik je imel toliko večje zgube, ker je bilo bojišče razsežno in je boj trajal dolgo časa. Mi smo dosedaj pokopali 300 mrtvih. Videli smo, da je sovražnik vzel seboj nad 200 ranjencev. Mnogo ranjencev je zapustilo bojišče še pred začetkom boja. Istotako je sovražnik kmalu po pričetku boja deloma odnesel, deloma pokopal mnogo mrtvih. Mnogo sovražnikovih trupel je ostalo pa nepokopanih.

Takoj po zavzetju mesta smo zopet vzpostavili prejšnje poslovanje in prometno življenje mesta, ki je velikega trgovinsko-političnega pomena. Razpoloženje častnikov in moštva je izvrstno. Zdravstveni odnošaji so najboljši.

Probujanje naroda na Piranščini in Bujsčini v Istri.

Piran je eno izmed lepših in čistejših istrskih mest, znano radi svoje narodne radikalnosti, ki prehaja celo v šovinizem, kakor n. pr. leta 1894 radi slovenskih napisov na državnih uradih.

V srednjem veku je tudi Piran, kakor ostala mesta, mnogo trpel od kužnih bolezni in leta 1630 je kuga skoro popolnoma uničila njegovo prebivalstvo. Benečani so na to naselili v Piranu Dalmatince in Črnogorce, ki so se pa kmalu potujčili in postali najzvestjši sinovi beneške republike. V svoji posesti so imeli vso okolico tja gori do Kort in Sočula in slovenski kmet iz bližnjih vasi je za neznatno dnino obdeloval njihova polja.

V začetku 80ih let je Trst s svojo rastočo industrijo začel absorbirati svobodne delavske sile istrskih Slovencev, ki so na drugi strani pričeli obračati večjo pozornost intenzivnemu poljskemu obdelovanju. Cena delavske sile je poskočila, tako, da je mestno prebivalstvo in posebno še gospoda pričela zanemarjati svoja polja, ki so postajala pusta in prazna. Zemljiščna renta je padla na minimum in iz gospodarske krize so se hotela mesta rešiti s prodajo svojih zemljišč. Pri istrskem kmetu-Slovincu so v začetku našli meščani dobrodošlega kupca, ki je rad prodal svoje manjrodovitne kmetije oddaljene od morja in trgovskega centra, dobrega konsumenta Trsta, ter se preselil na obal sinje Adrije. V okolici nobenega mesta se ni ta proces vršil s tako doslednostjo in vstrajnostjo kakor ravno pred piranskimi vrati. Kos za kosom, dvorec za dvorcem je prehajal v slovensko posest, polagoma, neopaženo, ali stalno in sigurno. Danes se proces približuje svojemu koncu. Vsa ona krasna plodovita okolica piranska je lastnina slovenskega kmeta in Portorose je na našli zemlji.

Pred 30 leti so bili vsi oni hribi in doline pustili in zapuščeni, ali naš kmet je spremenil vso ono zemljo v rodovitna polja z bujnimi vinogradi, oljkami, južnim sadnim drevjem. — Naravna posledica požrtvovalnega dela je delavčev blagostanje, ki nam ni nekaj nenavadnega pri piranskih Slovanih. In blagostanje narodovo vsaj v oni meri, da more preživljati svojo obitelj svojem stanu primerno, je predpogoj vsakega napredka: za eksistenčne potrebe je preskrbljeno in na vrsto prihajajo kulturne zahteve.

Naša javnost se je do najnovejšega časa malo brigala za piranske slovenske naseljence, ali, ako pomislimo, da so oni s samopomočjo, brez organizirane kolonizacije, brez podpor in brez vsakega stika sami razširili slovensko posest do morskih obal, vredni so, da se sloven-

ska javnost zavzame za njih in jih podpira pri njihovih kulturnonarodnih težnjah.

Lanskega leta je „Odbor za prosveto v Pazinu“ za časa ljudskega štetja poslal tja 2 svoja člana, ki sta z lepim uspehom delala med ljudstvom in dosegla, da so se vsi oni vpisali za Slovence. Po posredovanju nekaterih naših rodoljubov iz piranskega sodnega okraja je „Družba sv. Cirila i Metoda za Istru“ posredovala, da se je zgradilo lepo poslopje za dvorazredno šolo, ki se odpre že v začetku bodočega šolskega leta. Poslopje je zgrajeno na krasnem prostoru, ki spada v okrožje kopališča samega — pet minut od Postaje Portorose (Sv. Lucija).

„Odbor za prosveto v Pazinu“ je bil že lani obljubil tamošnjim vodjem, da bo z nekaj poučnih shodov skušal probuditi narodno zavest našega ljudstva. In dne 29. junija t. l. je bil prvi javni shod v Portorosi (Sv. Lucija) pred hišo vrlega narodnjaka Josipa Kocjančiča.

Ob 3 popoldne se je zbralo ob največji vročini na odredjenem prostoru nepriznanih veliko število naših ljudi: bilo jih 400—500.

Sklicatelj dr. Josip Agneletto iz Pazina je otvoril shod, ki si je izbral za pred sednika g. Frana Orta, nadučitelja iz Kort. Prvi je govoril profesor Fran Novljan iz Pazina.

Rekel je narodu nekaj pristranih besed in začel svoj govor pripovedujoč, kako je njegov prijatelj, priseljen v Požun na Ogrskem, slišal, kako se nekaj ljudi, ki so vozili težak velik voz, pogovarja v slovenskem jeziku. Čudno se mu je to zdelo, ker ni vedel, da tam stanujejo tudi Slovani; približal se jim je ter dejal: „Govorite-li slovenski jezik?“ „Da, gospod“, so mu odgovorili. In vprašal jih je: „Je še Slovanov v tem mestu?“ na kar so oni povzeli: „Mnogo, mnogo nas je; vsi oni, ki težko vozijo, težko nosijo in sploh težko delajo, to Slovani.“

To je vzel govornik za osnovo svojemu nadaljnjemu razlaganju. Raztolmačil je važnost prosvete in šole, dela, šole in politike. Razložil je razmerje Slovencev in Hrvatov v Istri do Italijanov in priporočal narodu, da ne sovraži svojih sosedov, ker je Istria naš skupni dom, ali boriti se moramo z vsemi zakonitimi sredstvi, da v tej hiši zavladava enakopravnost.

Za njim je povzel besedo dr. Josip Agneletto, ki je v poljudnem govoru razvijal sledeče misli: Poznal je jetnika, ki je od svoje zgodnje mladosti dalje večji del svojega življenja preživel v zaporu.

Po dolgih letih je prišel na svobodo mej ljudi; brez premoženja in pomoči bil je pripuščen samemu sebi, in žal mu je bilo po njegovem prejšnjem bivališču in mrzli je svobodo. Temu človeku je bilo podobno kmetstvo ljudstvo, ko je leta 1848 prišlo do svoje navidezne svobode. Velika bremena so mu grenila trnjevo pot svobode in neomejena obrestna mera — produkt gospodarske konfiskacije — je pospeševala njegovo zadolževanje in gospodarsko odvisnost, kateri je sledilo, zlasti v Istri, politično in narodno robstvo.

Volitve 70-ih let v deželni zbor in v parlament nam pričajo, da je svoboda istrskega kmeta ječala pod jarmom dolgov, siromaštva. Narodova skrb je začenjala in končavala pri kosu kruha, potrebnem za vsakdanjo hrano. In kdo bi zameril siromaku, ki prihaja v vas na semenje, a se ne briga niti za zabavo, niti za petje, niti za godbo, ampak gre le od hiše do hiše, da dobi škoricjo kruha? Se-le tedaj, ko človek s sredstvi preskrbljen, neobhodno potrebnimi za obstanek, pričneja misliti na daljne kulturne svoje potrebe, na napredek, ki je odvisen od blagostanja naroda kakor celote. (Pride še).

Kdo laže?

Jeza puljskega „Giornaletto“ na „Edinost“ mora biti strašna. Nikako čudo. Polom v Puli bo imel za italijansko kamoristično stranko ne le v Puli, ampak v Istri sploh, posledice, ki jih ne bo mogla preboleti ta družba izkoriščevalcev ljudstva in sovražnikov vsake njegove svobode. „Edinost“ pa je v srečnem položaju, da more prinašati točno, kakor doslej noben drugi list podrobne informacije in podatke o močvirju korupcije, ki jo ima na vesti italijanska „liberalna“ stranka. Po velikem delu preko „Edinosti“ so prišli do znanja široki javnosti dogodki, ki tako neznansko kompromitirajo tisto družbo, ki je pod imenom liberalizma in italijanstva toliko časa gospodarila v deželi in jo izkoriščala notri do kosti. Poročilom v „Edinosti“ gre pripisati po velikem delu, da more javnost sedaj gledati to stranko v vsej nje izprilenosti in nje „gospodarstvo“ v vsej njega ničvrednosti.

Od todi jeza. Umljiva je ta jeza. In v tej jezi je postal „Giornaletto“ lažnik, špicelj in denuncijant. Togoti se na dr. Ryba in ga označa za lažnika, ker je ta poslanec zavrnil — laž lažnikove poslance, ki bi hoteli postopanje vlade v Puli označiti kakor preganjanje Italijanov. Dr. Ryba pa je v parlamentu tej bajki temeljito izpodmaknil tla

in povedal vso resnico: da namreč vlada niti od daleč ne misli na kako preganjanje puljskih Italijanov, marveč da je le začela — bil je res že zadnji čas — čistiti Avglijev hlev in zasledovati njih, ki so krali na občini — zlorablajoč priliko in svoje uradno položaje in si jednostavno prilastili krvave žulje davkoplačevalcev, ne izvzemši — Italijanov! Nesramno drzen je torej poskus italijanskih poslancev, da bi dogodke v Puli prikazali svetu kakor preganjanje Italijanov in da bi prikrili golo resnico, da je to le zasledovanje tatov, ki naj jih po zaslugi zadene roka pravice.

In ker je poslanec dr. Ryba konstatiral v parlamentu to dejstvo, ga „Giornaletto“ označa za — lažnika, a hkratu zagreša glasilo puljske, do kosti kompromitirane kamore samo najdržnejšo laž, češ, da vlada podpira Slovence v namen, da bi odvzeli Italijanom njihovo narodno dedščino in posest.

Grozna konfuzija mora že vladati v glavah teh italijanskih kamorističnih žurnalistov. Zdi se, da so že popolnoma izgubili zmožnost za pametno in logično razmišljanje. Kajti, ako bi mogli to, ne bi vsprčili poloma v Puli napisali kaj takega. To je vendar najhujši inzulz za italijansko narodno dedščino in posest, ako se jo vsporeja z lastnino... tatov. Ker je vlada prišla za grlo tatove na občinskem, torej tudi italijanskem premoženju, jemlje Italijanom njihovo posest...!

Tako logiko razglasa „Giornaletto“ brez vsacega srama in po tej njegovi logiki moremo ceniti in presoati tudi moralno višino ljudi, ki pišejo v ta list, in njih, ki jih plačujejo za to!

Poročila v „Edinosti“ pa so spravila „Giornaletto“ tako iz duševnega ravnotežja, da ni postal le lažnik, ampak tudi špicelj in ovaduh.

Mesto da bi z dejstvi razveljavil vse to, kar piše „Edinost“, ali pa da bi počakal na končne rezultate sodnih preiskav, zasleduje našega dopisnika, namiguje in kaže s prstom na gotovo osebo, na odvisnega državnega uradnika, v čemer ravno je največa faloterija — da si ne more navesti niti enega konkretnega podatka, ki bo vsaj opravičeval tolaško denuncijantstvo.

Vsakdo mora reči, da je irrelevantno, kdo piše, ampak glavno in jedino odločilno vprašanje je: ali je to res, kar je pisano!! Hic Rhodus, hic salta — nespoštovani „Giornaletto“!

Jeden dobrohoten predlog. Če nam „Giornaletto“ dokaže, da je vlada tiste gospode, ki sede sedaj v preisovalnem zaporu okrožnega sodišča v Rovinju, zaprla le zato, ker so in ker niso skrivali, da so Italijani, in ne zato, ker so osumljeni goljufije in tatvine, mu obljubljamo slovesno, da sami izdamo ime našega dopisnika. Dokler pa ne doprinese tega dokaza, naj se stika po dopisniku, naj ne laže, da vlada s preiskavanji v Puli preganja Italijane, in posebno naj ne piše najnesramnejše vseh laži, da vlada dela to Slovanom na ljubo!

Se neka, „Giornaletto“ označa dr. Ryba kakor „deputato sedicentesi sloveno“: kakor preteveznega Slovence. Češ: oče mu je bil Čeh, mati pa Nemka! Ne glede na to, da je „Giornaletto“ tu o narodnosti matere zopet napisal drzno laž — kajti mati dr. Ryba je bila iz znane slovenske hiše Mahorčičev — bi morala puljski list že najelementarnejša previdnost siliti, da bi se skrbno izogibal temu poglavju! Kajti ni je z lepa stranke, ki bi se v tokli meri rekrutirala iz renegatov, odpadnikov in izdajalcev družnih narodnosti, kakor se ravno stranka naših primorskih Italijanov. V hiši obešenca je neprevidno govoriti o — vrvi.

Polom v Puli.

(Ekspresno.)

Pula, dne 10. julija.

Pred tremi dnevi, o priliki aretacije Negrija, smo pripomnili, da se moramo za sedaj še zadovoljevati z „malimi“. Nu, danes smo pa že v položaju, da vam moremo sporočiti, da so pričeli, sicer ne še z „velikimi“, vendar pa z „večimi“: Sodna oblast je dala sinoči aretirati znanega inženirja Lebana.

Roka pravice ga je prišla sinoči ob 9 na njegovem stanovanju ulica Muzio. Aretacija je izvršila policija pod poveljstvom inspektorja Penka. S tem je število aretirancev naraslo na 24. Kakor nam zatrjujejo, so se povodom te aretacije odigravali neopisni prizori. Leban je rodod Tržčan, seveda iz italijanske družine. V Pulo je prišel pred 14 leti in je bil po nekaj letih imenovan za inženirja v mestni plinarni. Ker je bil strasten kamorist in agitator, je tudi on — kakor Borri — hitro avanziral in postal predstojnik ne le plinarne, ampak vseh občinskih stavbenih podjetij. Kakor tak je bil najbolj ugledna in uplivna oseba med vsemi nameščenci občine. Mož je delal kar je hotel, in je bil odgovoren edino le občinskemu načelniku za vse svoje čine.

Uzrok aretaciji so tu že večkrat omenjene neekorektnosti na škodo občine in davkoplačevalcev. Ta aretacija je najvažnejša in celo važnejša nego ona Borrija. S to aretacijo je zadobila italijanska kamoristična

stranka najobčutljivejši udarec. Radovedni smo, da li bo organ komore „Giornaletto“ tudi sedaj bobnal, da je to le „slučaj“ in da-li zataji tudi Lebana kakor je vse druge najzvestejše člane „partita“, ki se nahajajo sedaj v zaporih.

Kakor znano, so morali novo, z velikimi denarnimi stroški postavljeno plinarno zopet porušiti in zgraditi na novo. To plinarno so zidali pod nadzorstvom Lebana. A tu moramo naglasiti, da je bil tedanji župan dr. Varetton od vojaške oblasti opozorjen na nedostanke in zlorabe, a da je odklonil zahtevo uvedbo preiskave, rekši, da goji popolno zaupanje do ravnatelja plinarne Lebana. In Leban in Varetton nadalje „nadzorovala“ in „zaupala“, dokler ni vlada posegla vmes. Krivda zadevije tudi Varettona, ker Leban ne bi bil mogel biti nikdar toliko predren, da bi tako razmetaval denar davkoplačevalcev, ako ne bi imel zaslonbe pri Varettonu in kamori, ki seveda niti sanjala ni, da pride kedaj polom in obračun.

Stvar sodnije je, da ugotovi, kaj vse ima Leban na vesti, a zatrditi moremo že danes, da pridejo na dan zelo zanimive stvari. Tudi Leban je eden tistih, ki so si zidali hišo od — svoje plače. Prav za prav je to vila, opremljena s takim luksuzom in eleganco, da moremo reči, da je to najlepša zgradba Pule. Celotno v hlevu in kleti ima napeljavno električno razsvetljavo in vodo. Ugotovljeno pa je, da Leban ni nikoli nič plačal ne za plin, ne za elektriko, še manj pa za vodo. Istotako je ugotovljeno, da je bila vila, ki jo cenijo na 250.000 K vrednosti, zidana izključno iz občinskega materiala in občinskega denarja. Leban je živel zelo razkošno; a zakaj tudi ne, saj so bili „lepi“ dohodki. Tudi konje si je držal, a samo za ježo, torej za sport. Konečno so se pa tudi za njim zaprla vrata zapore, kjer čaka svoje nadaljne usode.

Narodna zajednica za Istro.

Centralni odbor je imel v četrtek dne 4. t. m. svoj 11. redno sejo, v kateri so med drugim zaključili storitve potrebne priprave za ustanovitev podružnic: 1. Za Volosko, Opatijo in Vasansko; 2. Za Lovran, Iko in okolico; 3. Za Vepinac, Poljane in Puharsko; 4. Za Rukavac in okolico; 5. Za Zamet, Kantrido in okolico; in eventuelno 6. Za veliki in Mali Lošinj, Nerezine in Pulo.

Izid tekme pri vsesokolskem zletu v Prahi.

V tekmi za prvenstvo v „Zvezl slovenskega Sokolstva“ je bil izid ta-le: (230 točk = 100%).

1. Stane Vidmar iz Ljubljane 220:5 (95:87);
2. Svatopolk Svoboda s kraljevih Vinohradov 217 (94:35);
3. Karel Fux iz Ljubljane 216:5 (94:13);
4. Ferdo Stejner iz Poltave na Ruskem 199:5 (86:74);
5. Vaclav Svoboda iz Prage II. 181:5 (81:91);
6. Vaclav Douda z Podoli 180:5 (78:47);
7. Rudolf Pražak iz Plzni 176 (76:52);
8. Fran Vacha s kraljevih Vinohradov 173 (75);
9. Karel Pitič iz Žižkova 172:5 (75);
10. Miro Trefny iz Smichova 167 (72:61);
11. Karel Dobeš iz Valaškega Mezitiča 166:5 (72:39);
12. Georgij Jergart iz Petrograda 164:2 (71:52);
13. Anton Thaler iz Ljubljane 164 (71:30);

Pri tekmi društev višjega oddelka je tekmovalo 33 društev (500 točk = 100%):

1. Kraljevski Vinohrady 426 (85:20);
2. Brno 410 (82);
3. Praga II. čez 70 točk;
4. Petrograd;
5. Ljubljana;
6. Mlada Boleslava;
7. Ljubljana (drugo društvo);
8. Kolín I.
9. Srbska sokolska zveza;
10. Pizen;
11. Praga II. (drugo društvo);
12. Vyšehrad;
13. Amerika;
14. Kutna Hora;
15. Župa Strossmayerjeva iz Hrvatskega;
16. Karlin.

Domače vesti.

Osebnosti. Predsinočnem in včeraj zjutraj sta dospela v Trst in se nastanila v Excelsior Palace Hotelu c. in kr. polkovnik Pavel de Nagy iz Debrečina in c. in kr. viši stabni zdravnik dr. Sckicking iz Dunaja.

Slovenska trgovska šola v Trstu, ki je dobila že tudi pravico javnosti, je v soboto zaključila šolsko leto in pošlje letos prvič svoje gojence v svet. Znano je, da praktični Amerikanci ne poprašujejo: kakošno spričevalo imaš, ampak: kaj znaš?

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni trgovki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

Upamo, da se tudi našim trgovskim absolutom ne bo mnogo truditi, da pridejo do kruha, sodeč po tem, da je mnogo zavodov in trgovcev popraševalo pri ravnateljstvu po njih, tako, da letošnje število niti ne za- došča, kajti trgovski svet je prepričan, da je ta naša šola jako dobra, praktično ure- jena, da se mladina tudi kaj nauči v njej. Ogleдали smo si ta zavod in videli, da je najmoderneje urejen v vsakem pogledu. Čisti, snažni prostori napravljajo najboljši utis; krasna, dragocena zbirka za pouk v blagovnanstvu je urejena po najmodernejših tehničnih zahtevah, da je orijentacija lahka in pregledna, za kar si je pridobil posebnih zaslug znani strokovnjak v blagovnanstvu, g. c. kr. višji carinski nadzornik K o s o v e l, ki je tudi avtor znane knjige o blagovnan- stvu (žal, da ni knjiga slovenska). Ostale zbirke so tudi najmoderneje urejene in imajo najnovejša učila, klopi so naravnost krasne; v drugem letniku, kjer se poučujejo kontor- ske vede, je urejeno kakor pravi kontor. Sobe so lepe, zračne, za odmore služi prostorna terasa. Skratka: to je moderna, lepa šola, ki dela čast onim trem tržaškim denarnim zavodom, ki jo vzdržujejo Trgov- sko obrtna zadruga, Tržaška posojilnica in Jadranska banka. Šola je seveda pod držav- nim nadzorstvom in jo nadzoruje naučno ministrstvo po svojem centralnem nadzor- niku, gosp. c. kr. dvornem svetniku Gelcchu.

Da so imeli dijaki na razpolago prak- tična učila, je preskrbel gosp. ravnatelj Učakar za pisarniška dela tiskovine, ki so v rabi pri omenjenih zavodih in trgovcih, tako, da dijaki niso imeli samo mrtve knjige, ampak tudi dela, ki so je izveržili že drugi in pa tiskovine, na katerih so potem delali, kakor je to v praksi potrebno. — Predolgo bi šlo, ako bi hoteli opisa- vati še nadalje vse podrobnosti; omenimo naj le še nekaj podatkov iz letnega po- ročila.

Statistika izkazuje koncem leta 58 di- jakov, ki so vsi Slovenci in sicer: iz Trsta in okolice 40, drugi iz ostalih slovenskih pokrajin; sinovi trgovcev so bili po šte- vilu 15, posestnikov 13, uradnikov 14, de- lavcev 16.

Klasifikacija kaže, da jih je izdelalo 30, med temi 3 z odliko, ostali imajo ponavljalne izpite, ali pa morajo ponavljati.

Solsko leto prične, kakor na drugih srednjih šolah, z vpisovanjem in sicer dne 16. septembra. Ako želi kdo nadaljnjih in- formacij, jih dobi pri ravnateljstvu. Hvale- vredno se nam zdi tudi in moramo tudi omeniti, da je ravnateljstvo vzelo v roke vprašanje stanovanj za dijake in sprejema prijave onih, ki hočejo dajati dijakom stano- vanje in hrano, tako, da bodo dijaki tudi izven šole pod nadzorstvom.

Zrelostni izpiti na c. kr. državni realki. Pod vodstvom predstojnika g. Sola, ravnatelja iz Pule, so se vršili zrelostni izpiti od 6. do 10. t. m. Od 37 rednih učenc- cev VII. razreda so bili 3 učenca primorani odtegniti se, pred izpitom. 2 sta bila repro- birana za 6 mesecev ter 1 za eno leto. Od slovenskih kandidatov so naredili s prav- dobrim uspehom sledeči: Mankoč Igor, Ukmar Alfonz, Germek Fran, Šimenc Josip, Skodnik Mihael ter Kavčič Marj in Nadrag Ferdinand z odliko.

Petdesetletnica župne cerkve v Rojani. Jutri mine petdeset let, odkar je bila zgrajena sedanja lepa župna cerkev v Rojani. Bilo je to pod pokojnim škofom Legatom. — V proslavo te petdesetletnice bo v petek zvečer razsvetljava Rojana, v nedeljo pa običajna procesija Sv. Mo- horja.

Dramatična šola v Trstu. — Danes zvečer se vrši vpisovanje v dramatično šolo. Gospodje in gospodične, ki se žele udeležiti tega brezplačnega pouka, naj se zglase danes zvečer med 7 in 8 pri reži- serju Dragutinoviču v veliki dvorani „Nar. doma“.

V Gorico! Vsak, ki se žele udeležiti izleta NDO v Gorico, naj se zelaši v uradu NDO, ul. Sv. Frančiška 2. Prosimo nujno, glede vozov. Zanimanje je veliko. Priglasilo se je že precejšnje število članov, zato vsi v Gorico!

„Tržaško podporno in bralno dru- šтво“ se preseli dne 24. avgusta t. l. iz sedanjih društvenih prostorov v Vojašniški ulici št. 16 v ul. Belega Stolpa št. 41/I., vogal Sv. Lazarja.

„Charleyeva teta“ iz Brazilije, kjer so opice doma, se je vzlic započetim počitni- cam odločila predstaviti se zadnji občin- stvu in sicer v nedeljo 14. t. m. ob 4.30 pop. v Sokolovi dvorani na Proseku. Va- bimo uljudno na to zabavo, katere čisti do- biček je določen za podružnico CMD na Proseku. Po igri ples do polnoči. Pri igri

in plesu sodeluje Narodna godba s Pro- seka.

Novi tunel Sv. Vida. — V petek ali soboto bo odprt občinstvu novi tunel Sv. Vida, ki je nadaljevanje tunela pod Mon- tuco. Tunel je dolg 418 metrov, torej 68 metrov daljši nego oni pod Montuco. Tunel je širok 11.5 metrov in sredi oboka 7.25 metrov visok. Z otvoritvijo novega tunela Sv. Vida zadobi tunel pod Montuco večjo važnost in bo sedaj središča mesta direktno zvezano z okrajem Sv. Jakuba in industri- jalnim okrajem Sv. Andreja. — Skozi oba tunela se v kratkem odpre nova tramvajska proga.

Školep šolskega leta otr. vrta CMD v Sv. Ivanu, bo v nedeljo 14. t. m., ob 6 pop. v „Nar. domu“. Spored obsega raznih prizorčkov, deklamacij in petja. Otroci bodo pogoščeni z malinovcem in pecivom. Zato ponovno prosimo rodoljubne slovenske tr- govce v Sv. Ivanu, da kaj pošljejo v ta namen.

Vstopnina 40 vin. K obilni udeležbi vabi vodstvo.

Članarino za „Slovensko Matico“ se lahko plača še danes pri g. ej. Bičkovi v „Narodnem domu“, ali pri g. Šorliju v kavarni „Commercio“, ali pri g. Deteli v „Trgovsko-obrtni zadrugi“, ali pa pri po- verjeniku. Članarina znaša K 4.—.

Velika vrtna veselica katere čisti do- biček je namenjen bodočemu otroškemu vrtcu pri Sv. Jakobu se bo vršila v nedeljo dne 21. t. m. na vrtu Kons. dr. „Jadran“. Ni treba povdarjati potrebo tega otroškega vrtca, ker vsak rodoljub gotovo pozna ža- losne razmere pri Sv. Jakobu in razne mreže za našo mladino, našo bodočnost. Zatrđno se zato nadejamo, da se vdeleži te veselice vse kar narodno čuti. Darila za srečolov se hvaležno sprejema v društvu „Jadran“.

Družbi sv. Cirila in Metoda je po- slala gđ. Pavla Pirkas, učiteljica v Ribnici 8 K 70 st., katere je nabrala med ribni- škimi rodoljubi. G. Mijo Hafner je nabral ob godu sv. Cirila in Metoda v Kostanje- vici 2 K 48 st. — C. M. dar po 3 K so poslali gg.: Josip Bajt iz Volčedrage, Josip Schatz od Sv. Lovrenca, kmet. posojilnica ljubljanske okolice, g. Leo Derganc na Du- naju 2 K 16 stot., g. A. Cari, notar v Žu- žemberku 10 K, g. dr. V. Kac v Mariboru 10 K, g. Lov. Koprivšek profesor v Mari- boru 3 K, g. Fran Dežman v Trbovljah 3 K. — Ob sežiganju kresov v proslavo slo- venskih blagovestnikov 4. t. m. se je na- bralo na kegljišču v Zagorju za Savo 6 K 20 st., svoto je poslal g. Tomo Koprivc. Posebno plodovit je bil predlog in izgle- d g. nadpoštara Mirka Laha iz Postojne pri C. M. kresu v Matenji vasi: blagi rodoljub je sam daroval 10 K, pri družbi nabral 35 K in poslal skupaj svoto 45 K. — V Or- možu niso žgali C. M. kresa, zato pa je poslala C. M. podružnica 21 K 50 stotink. Moška in ženska podružnica v Ilirski Bistrici- Trnovu sta poslali 13 K 2 stot., kar se je nabralo na predvečer godu sv. C. M. pri kresu na Branškovem hribu, za kar sta se posebno potrudila g. Iv. Tomšič in g. Bi- biljana Bzailova. C. M. dar so darovali na- dalje: Neimenovani v Furlaniji 2 K, dr. Mi- lan Papež c. kr. rud. zdravnik v Idriji 3 K, O. Sinkovič prof. v Ljubljani 5 K, Fr. Roč- nik, orožnik, Malanedijska 5 K, Bojan Kraut v Kamniku 5 K, A. Jug trgovec v Solkanu 10 K, omizje pri Frelihu v St. Rupertu na predvečer C. M. 7 K 4 st. G. Josip Va- rečko v Sv. Soboti pri Trstu je nabral v to- varni za potrošle med rodoljubi 11 K 60 st. G. Ivo Lulik, pravnik v Ajdovščini je poslal 17 K, nabranih pri rodoljubnem omizju v proslavo povišanja g. Brajnika in v veselju, da ostane ta dični Sokol še nadalje ondi. Gđ. Tina Hartmanova, blag. C. M. po- družnice v Veliki Lašči, je poslala 30 K, darovanih ob raznih prilikah. G. Slavko Tro- bej, dijak v Mariboru je poslal 30 K, dar slovenskih gimnazijcev in dijakinj v Mari- boru, nabranih v zadnjem hipu — mesto venca pokojnemu pesniku g. Ant. Aškercu. Hvala!

Služba šolskega sluga. — Na deški CM šoli pri Sv. Jakobu je oddati s 1. septembrom začasna služba šol. sluga, ki bo oskrboval tudi centralno kurjavo. Me- sečna plača znaša 90 K združena s prostim stanovanjem. Prednost imajo oženjeni. V prošnji je navesti starost, dosedanje opra- vilo ter eventuelne rokodelske zmožnosti. Prošnjo je oddati v pisarni g. dr. Josipa Abraha, v ul. Campanile št. 11. do 24. julja.

Novo društvo. Namestništvo je vzelo naznanje pravila novega društva: „Katoliško slovensko izobraževalno društvo“ s sedežem v Štanjelu.

Tvrška D. ARNSTEIN

UL. S. SEBASTIANO 7.

(„All' Alpinista“)

UL. S. SEBASTIANO 7.

prodaja, da si olajša

skorajšnjo preselitev na borzni trg šte. 3
po zelo znižanih cenah

predmete za potovanje

kovčge male in velike, torbice, listnice itd.

Serijska novost: Torbice v obliki listnice.

Špedicijska družba išče za takojšnji nastop

= praktičnega arhivarja =

Ugodno mesto za vpokojece. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe z zahtevami naj se pošiljajo na Inzeratni oddelek „Edinosti“
pod „ARHIVAR“ šte. 1500*.

Tužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem
žalostno vest, da je včeraj naš stric

Lovrenc Danev

po dolgi in mučni bolezni v svojem
88. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši jutri v četrtek ob
5. uri popoldne.

Kontovelj, 10. julija 1912.

Žalujoči unuki.

Gospodarska zadruga

— V KOPRU —

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi svoje člane na

občni zbor

ki se bo vršil

v četrtek 18. malega srpana 1912
ob 10. uri zjutraj

v hiši zadruge na postaji Koper.

Dnevni red:

1. Poročilo o vspehih dosedanjega po- slovanja;
2. Potrjenje letnih računov;
3. Razdružba.

Nikdo naj ne izostane!

ODBOR.

Poštni paket 3 kg netto

Malinovega : sirupa

pristnega, naravnega pošilja
franko po vsej monarhiji

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

proti povzetju K 5'60.

Pošilja se tudi v sodčih
in steriliziranih steklenicah.

Slovenci, se hočete obleči po ceni?

Obiščite dobro znano trgovino

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

(ex via Torrente),

kjer boste našli velik izbor oblek, površ- nikov, paletoti, jopiči s kožuhastim ovrat- nikom, hlače, srajce, malij itd. za moške, dečke in otroke. Specialiteta v plaščih loden za moške in otroke od 3 let dalje. Zaloga inozemskega in domačega blaga. Sprejema se naročila za obleke po meri.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

Restavracija Ražem

Sp. Skofije

priporoča nedeljskim izletnikom svoja izvrstna namizna vina in razne butiljke. — Dobra domača postrežba. — Oddaja sob za letoviščarje. Cene povsem zmerne.

Kron 6200!!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša na jh obtoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica dei Sacchi 18, vogal ulica Bocchetto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanke). Automobili na posodo po zmerani ceni. Varstvo in vdrževanje avtomobilov. — — Solidna postrežba

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

— TRST —

ulica della Caserma šte. 13, II. n.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najbo jst vir za dobivanje pečene kave.

Brezuspešno ga pode,

„Jelena“ varuha Schichtovih mil.

Ker 30 let obstoji in tako ponosno napreduje, mora biti dobro.

Tržaška mala kronika.

Aretirani radi tatvine. Jernelj Visini star 23 let iz Buj stanujoč v ul. Conicoli št. 11 in Anton Valderstein, star 21 let, iz Buzeta, stanujoč v ul. Sette Fontane št. 10, oba težaka, sta bila aretirana, ker so našli pri njih 26 metrov dolgo železno verigo, ki je morala biti nekje ukradena. Rekla sta, da sta dobila verigo v svobodni luki, a drugzega nista vedela ali nista hotela povedati.

Na trgu Rdečega mosta je bil pa aretiran težak Igenij Prelz, star 39 let, iz Trsta, stanujoč v ul. Madonnina št. 5, ker so ga zasačili, ko je skušal neki branjevki prodati jerbas sočivja, ki ga je bil prej ukradel z voza nekega Angela Misero.

Javno nasilje. 26letni Anton S. iz Trsta stanujoč v Šklednu št. 534 je bil sinoči aretiran v ul. Punta del Forno, ker je grozno razsajal. Ko ga je redar hotel odvesti v zapor, se mu je S. uprl in ga obsul s ploho psokv.

Hud oglar. Andrej Faganel, star 46 let, iz Mirna, stanujoč v Gorici se je sinoči iz malenkostnih razlogov začel prepirati z Angelo Matijašević, stanujoč v ul. della Corte št. 2. V jezi je Faganel zgrabil kos drva in je močno udaril Matijaševića po glavi, provročivši jej veliko rano. Faganela so zaprli, ranjenka se je morala pa zateči na zdravniško postajo.

Loterijske številke, izžrebane dne 10. julija:

Brno	74	28	50	53	80
Inomost	19	64	76	30	69

Koledar in vreme. — Danes: Pij l. p. — Jutri: Mohor in Fortunat.
Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 29° C°. — Vreme včeraj: Lepo.
Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, vroče. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa.
Seja župnega vadiateljskega zbora se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. ob 8. uri dopoldne v telovadnici Sokola v Trstu.

Dnevni red: 1. Župni zlet; 2. Zlet na Bled; 3. Slučajnosti.
K polnoštevili udeležbi vabi Ambrožič, nač. T. S. Ž.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico. Danes ob 6 odborova seja v društveni sobi.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja gg. odbornikom, da ima jutri v petek ob 4 pop. v svojih prostorih odborovo sejo. Ker so na dnevnem redu zelo važne točke, se prosi polne udeležbe.

Nar. del. organizacija.

— Skupina NDO „Sv. Andrej“ (tehnični zavod) sklicuje za danes točno ob 7 zvečer društveni shod v društvenih prostorih ul. sv. Marka 19.

— Vozni listki za izlet v Gorico so v predprodaji v uradu NDO ulica Sv. Frančiška št. 2. Listek stane K 2:30. Vstopnica k veselici 20 vinarjev za izletnike.

— Krajna skupina NDO „Linoleum“ sklicuje za jutri ob 7 zvečer protestni shod na vrtu gostilne „Kosik“ pri Sv. Jakobu, ul. Sv. Marka 19. Dnevni red: 1) Žrtve padajo, 2) Preganjač in denuncijant delovodja Miha Nafek, 3) Obrtna oblast, kje si?

Vesti iz Goriške.

Ajdovščina. Med tukajšnjimi tovariši podružnice N. D. O. je nastalo veliko navdušenje in razpoloženje za izlet v nedeljo, dne 14. t. m. v Gorico. Le škoda, da se nekateri ne bodo mogli udeležiti zjutranje manifestacije in to vsled nočnega dela, ki traja do 5 zjutraj, dočim odhaja vlak že ob 9:05. Dotičniki se odpeljejo z opoludanskim vlakom. Večina se pa odpelje z jutranjim vlakom ob 5:05 in se udeleži sprejema tržaških tovarišev in skupnega obhoda po mestu. Tovariši! V nedeljo vsi v Gorico, da se duševno pokrepimo za naš program!

Matura na c. kr. goriški realki. Na tem zavodu so napravili zrelostni izpit sledeči kandidati: Berinda, Budal, Kosovel, Craglietta, Delneri, Gentile, Kortin, Makošar, Medvešček, Notarangelo, Pitarevič, Rocca, Tramontin, Wilfan, Vislavin, Zandegiacomo in privatist Babnik. Trije kandidati so padli za 6 mesecev, eden za vse leto.

Lumparije cigank. Na tukajšnjo filijalko „Kreditnega zavoda“ sta prišli dve ciganki menjat par srebrnih novcev. Ko sta odšli, je izginilo z mize 12 francoskih in angleških zlatov v skupnem znesku 240 kron. Tatvino so takoj naznanili policiji, ali bilo je že prepozno, kajti ciganki sta jo odpihali s prvim vlakom.

Svilodni trg. Letošnji svilodni trg se je zaključil 6. t. m. Prodalo se je 24.500 kilogramov svilodov po srednji ceni K 2:50.

Protesten shod. Danes zvečer skličejo goriški Italijani velik protesten shod prot nameravanemu nedeljskemu izletu N. D. O. Kako izpade, ne vemo, pač pa vemo, da bodo mlátili prazno slamo. Pod pretvezo, da položijo na Zorutijav spomenik venec, pridejo tudi tržaški Italijani v nedeljo v Gorico. In tako bo slovenski in italijanski značaj Gorice tako ogrožen, da bodo na vse zadnje „manifestirali“ in gospodarili

po vseh ulicah le bajoneti in pickelhavbe, kar nas seveda ne bo prav nič strašilo, da ne bi tržaških bratov sprejeli v tem večjem številu.

K umoru na Kalvariji pri Podgori. Dne 3. t. m. je bil aretiran Alojzij Maraž iz St. Florjana kakor osumljen umora izvršnega na Kalvariji. V soboto sta bila pa aretirana tudi Josip Maraž in njegova mati Tereza, ker sta osumljena skrivde umora.

Cerkveno blagajno odnesli. V noči od ponedeljka na torek so dosedaj še neznan tatovi udri v prazno vikarijatsko poslopje v Sovodnjah, v katerem se nahajala cerkvena blagajna. Tatovi so odnesli blagajno, v kateri je bilo okoli 500 K denarja, razne knjižice in obligacije vredne več tisoč kron. Ukradeno vrednost cenijo na 10.000 K.

Druge slovenske dežele

14. julija t. l. vsi v Postojno! Na krasnem veselilnem prostoru pred hotelom „Jama“ se bo vršila ta dan veselica v prid zgradbi „Sokolskega doma“ v Postojni. Dolžnost notranjskih naprednjakov je, da se te veselice zanesljivo udeleže in pripomorejo k čim lepšemu uspehu. Pa tudi ljubljanci in Tržačani prihitite v obilnem številu k nam, ako hočete imeti dan lepe zabave in okrepčila. Nudi se vam pa tudi prilika, da objednem obiščete svetovnoznano postojnsko jamo, ki bo za udeležnike sokolske veselice slavnostno razsvetljena in to proti znižani vstopnini K 1.—. Veselilni odsek je preskrbel, da se bo na veselici točilo res dobro vipavsko in dolensko vino ter pivo iz bujčeviške in senožeške pivovarne. Cene jedilom in pijačam bodo zmerne in ne bo nikakega odiranja. Na veselilnem prostoru, ki bo krasno razsvetljen, nahajalo se bo za plesalno mladino veliko plesišče, za prijetno godbo pa bo skrbela slavna domača godba. Za srečolov je nabranih že veliko krasnih dobrot. Rodoljubi in prijatelji Sokola, darujte primerne dobrote in pošljite jih na g. M. Kutin-a, trgovca v Postojni. Na svidenje 14. julija 1912!

Postojnska jama bo ob priliki velike ljudske veselice v prid zgradbi „Sokolskega doma“ v Postojni dne 14. t. m. slavnostno razsvetljena in za udeležnike veselice odprta ob znižani vstopnini K 1.—. Vabila na to veselico so se razposlala vsem Sokolskim društvom; posameznih vabil se ni pošiljalo. Pevski zbor bo pel priljubljene skladbe domačih komponistov, ki jih je na svojih koncertih že proizvajala Glasbena Matica, orkester pa nas preseneti z na novo naštudiranimi skladbami. Postojnci pričakujemo tega dne obiska vseh, ki jim je na srcu razvitek Sokolstva.

Slovani, kaj se ne veste, da imate svojega dobrega zidarja za vsako delo in popravke. Specialist za štednjak. Slika sobe in stopnice kakor vsak sobni slikar. Priporoča se vsem hišnim lastnikom in privatnikom. Obrnite se ustmeno ali pismeno ulica del Bosco 18, vrata 7. Martin Grin. 1456

130 sežnjev. Oni gospod, ki je pretečeni teden meril kos posestva pri sv. Ivanu, naj se še enkrat zgasi pri gospodaru, katerega zadnjič ni dobil. 1473

Proda se krava z teletom, 6 let stara, jamči se za 20 litr mleka. — Kje se pove v prodajalni Kerševan, Štanjel. 1477

Proda se lepa, enonadstropna hiša z zemljiščem nekoliko izven trga, ob glavni cesti, blizu glavnega trga v Kobaridu pod jako ugodnimi pogoji. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 1475. 1475

Prodasta se dve hišici z obdelanim posestvom. Ulica Belvedere št. 57. 1478

Išče se pekovski vajenec. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1479

Stavbišče v Celju je na prodaj. — Krasna lega ob bistri Savinji z razgledom v mestni park in na Nikolajev grič. Pojasnila daje Posojilnica v Celju. 1480

Proda se večja množina živega apna. Zglasiti se je do 25. t. m. pri Konsumnem društvu na Opčinah. Cene ugodne. 1481

Proda se orkestron v najboljem stanu po jako ugodnimi pogoji. Zglasiti se pri Konsumnem društvu na Opčinah. 1482

Franjo Cetin, Trst, ulica 8. Znona št. 17 (Sv. Jakob). Priporoča svojo na novo odprto čevljarnico. Izvršuje vsakovrstno delo po meri in zmeren cenah. Svoji k svojim! 1269

Morana, pripoznano sredstvo za uničenje sten. Zaloga: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera Trst 37, - Skrijar. 408

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekalnišče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje pisna mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerne. 1470

Vino isterako, najfiniješe, v partiji, ugodna cena se prod. Klet Gorup, Opčine. 1434

Učenca nekoliko vajenega v trgovini jestvin se sprejme takoj. — Pisati „Jasmin“ pošta Barriera. 1446

Slovenci in Slovani pozor! Naznanjam slav nemu občinstvu, da odprem go-tilno v ulici Commerciale št. 14. Točil bom isterako in dalmatinsko vino, vermet, marsalo itd. Za obilni oasik se priporoča udani Leopold Novič. 1470

Spreten korespondent slovenskega, nemškega in laškega jezika, stenograf in strojopisec, 28 let star, samec, doslej v tujini, želi primerne mesto v Trstu. Eventuelno samo za dopoldan od 8. do 1. ali 2. popoldan. Cenj. ponudbe pod „Trst 1460“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1460

V soboto se odpre nova dalmatinska točilnica vina v Barkovljah

ulica Perarolo št. 342 (Bovedo) h'ša Ščuka.

Točilo se bo dalmatinsko vino od Omiša črno, opolo in belo, Puntigamsko pivo. Vsakovrstna hladna jedila. Cene zmerne.

Za obilen obisk se priporoča

Matija Bulić, lastnik.

Zdravilišče in kopališče Kamnik

Železniška postaja.

Krasna lega, v zavetju, brez prahu, popolen mir, alpski zrak, ki vzbuja apetit, dobro dežje alpsko solnce. — Popolno vodno zdravilišče, kure za vtrditev, solčne in električne kopelji ter kopelji v ogljenčevi kislini. Senčnati nasadi, krasni sprehodi, izvrstna restavracija po ceni. Stanovanja v zdravilišni hiši in v mnogih dvorcih. Cene zmerne. Velikanski uspehi pri boleznih krvi, živcev, srca in pljuč. — Prospekte razpošilja gratis in franko Dr. LAPAJNE, zdravnik-voditelj.

Zoplo se Vam priporoča, da kupite stearične sveče

Novo tržaške tovarne (Nuova Fabbrica Triestina „Marca Angelo“), katere so najboljše vrste in po nizki ceni.

Guido Bienenfeld

Trst - ulica Coroneo 39 - Trst

Ivan Scociai, Trst

ulica Giulia št. 5.

Zrgovina manufakturnega blaga

in drobnarij, svilenine, baržuna. Perilo izgotovljeno in po meri. Vsakovrstne druge obleke za ženske po meri. Cene, da se ni bati konkurence.

Skladišče žagovine (Segadure) za ribanje posipanje po mokroti, snaženje javn h lokalov itd. ima edino AUGUST KOMPARA, Trst, ul. Fonderia št. 5. Prodaje se na drobno Postrežba na dom.

Zaloga mineralnih vod vsake vrste

ANGELO DEVETAK - TRST
ulica Acquedotto št. 18. Telefon 14-48.
ZALOGA: Kalsdorf, Radein Rogatec itd.

Novi dohodi za pomlad in leto!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Bettori 1, v GORICI, na Starem trgu 1. — V SPLITU, ul. Star. suda 314.

naznanja slav. občinstvu, da je preskrbela svoje prodajalne

s svežim poletnim, črnim in barvanim obuvalom ličnega kroja in dela ter finega in trpežnega usnja.

Krojačnica in zaloga narejenih oblek

ALL' OPERAIO TRIESTINO
v Trstu
ul. Sette fontane 2, vogal Barriera.
Sprejemajo se naročila po meri po ugodnih cenah.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV e kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro poznano tovarno in trgovino čevljev za moške, ženske in otroke.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575

Trst, Piazza C. Goldoni št. 11.

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst

ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan sveži kruh in sladčice. Prepečenci in konfektura. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Vek. Petrovčič

čevljarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

Zdravljenje krvi!

Čaj „Tisočeri evet“ (Milleflori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) — Telef. 377.

Pošilje poljkatve se izvršujejo takoj in franko ako se dopolnjekron 1:10.

Gramofoni

„Helvetia“

Trst, ul. Barriera vecchia 19

Došle so sijajne, slovenske in hrvatske plošče. Novost! Premier 30 cm, K 4:50.

Neprekosljivi gramofoni z zelo močnim glasom z jamstvom, kožice, trobila stroji, ročaji.